

BMK Békés Megyei Könyvtár

5600 Békéscsaba, Kiss Ernő u. 3. – Postacím: 5601 Pf. 35.

Telefon: (66) 530-200 Telefax: (66) 530-203 E-mail: bmk@bmk.hu Honlap: <http://konyvtar.bmk.hu>

Azonosító szám: 208111/00169

Pályázat címe: „Régi könyvek restaurálása a Békés Megyei Könyvtárban”

Támogatott: NKA - Nemzeti Kulturális Alap

Szakmai beszámoló

Nemzeti
Kulturális
Alap

Bevezető

A projekt keretében Erdősné Rétfalvi Orsolya restaurátor a Békés Megyei Könyvtár gyűjteményének öt kötete esetén az alábbi restaurálási munkát végezte el.

1. RK82

S.P.Q. Vratis L. : Arcus Triumphalis Divo Matthiae II. Hungariae et Bohemiae, Breslae, 1611. 30 cm
kötés pergamen, ötsoros kottával és szöveggel (kódex lap) kolligátum 8 mű

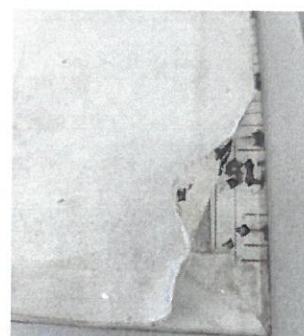
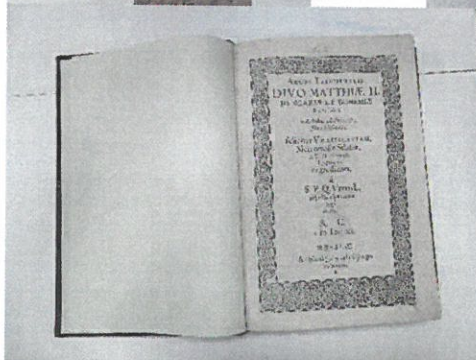
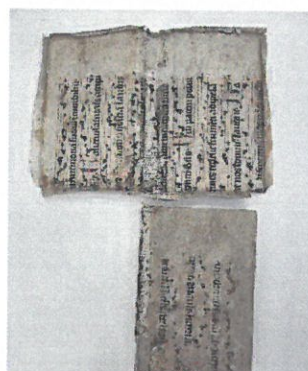
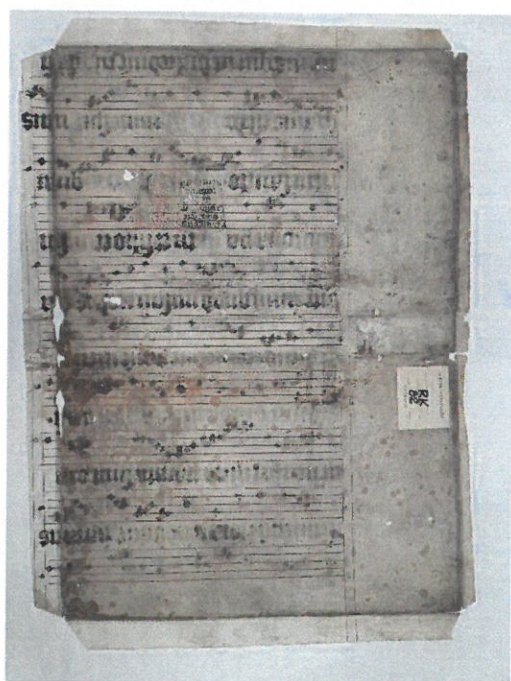
A dokumentum leírása:

Egy papír graduálé lapba kötött festett metszésű könyv. 4 bőrszíjra fűzött könyvtest. A gerince deformálódott táblái szétnyíltak. A kotta lap alatt látszik egy régebbi kötés maradványa. Oromszegői leszakadtak, előzéken szúrágás nyomai láthatók. Erősen szennyezett, mechanikus sérülések nyomai felfedezhetők. A kötés erősen megkopott, mállott. Fűzése néhány helyen meglazult.

Restaurálás menete:

A pergamenkötés száraz tisztítása után fel kellett emelni az előzékeket. A beütéseket fokozatos párasítás után lehetett kihajtani, így megtörténhetett a ragasztómaradványok eltávolítása. Teljes tisztítás után simítás és préselés következett. A könyvtesten lévő szakadások, hiányok javítása japánpapír felhasználásával történt. A ragasztáshoz felhasznált anyag: metil-cellulóz és keményítő. A kötetre új áthajtott előzék és új egész bőr kötés került. A pergamen belső oldalán megmaradt eredeti írás savmentes kartonok között külön mellékelve lett.

A restauráláshoz felhasznált idő: 102 munkaóra

2. RK 262

Nowy Zákon Presspurtu, 1775 16 cm kolligátum 3 mű

A dokumentum leírása:

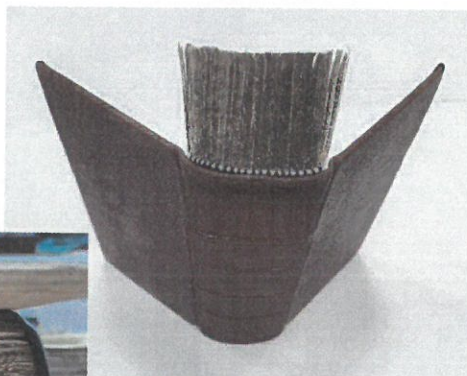
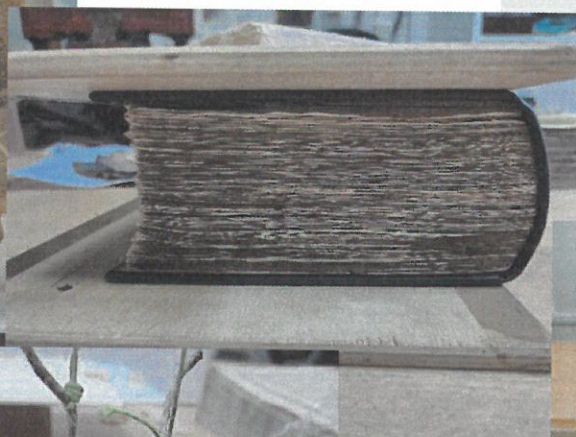
Festett keményítőös papírú félbőr kötés. Gerincbőre mállott, szakadt hiányos, több helyen elvált a gerinctől. Tábláinak a sarka megtört szétválók. Előzéke kiszakadt, hiányos. A könyvtest is igen szennyezett, poros, koszos. Utolsó lapján régi javítás, szakadás előzők maradvány van.

Restaurálás menete:

Az előzékek és a kötésbőr eltávolítása száraz tisztítás után. Az első, és utolsó ív, az előzékek, nedves kezelést kaptak, zsíralkohol-szulfátos vízben lettek mosva. Az előzékek alatt kézírásos kasírozó lapok voltak, melyek egy másik könyvön lehettek eredetileg, de megfordítva újra hasznosították őket. Az írástörödékek összeilleszthetők, mosás és enyvmaradék eltávolítás után a könyvhöz mellékelve.

A lapok szakadásai, hiányai japánpapírral pótolva, javítva. A gerincről az enyvmaradék eltávolítása megtörtént, ezután a könyvtest eredeti formájának visszaállítása következett. A javított ívek visszafűzése után áthajtott új előzők kerültek rájuk. A bordák közti rész megerősítve kasírozással. Az oromszegők varrása két színnel történt, ezután új egész kecskebőr kötést kapott a könyv.

A restauráláshoz felhasznált idő: 32 munkaóra

3. RK 242

Articuli diaetales Posonienses Anni 1715 Posonii 17 cm bőrkötés, aranyozott gerinc, kolligátum 9 mű

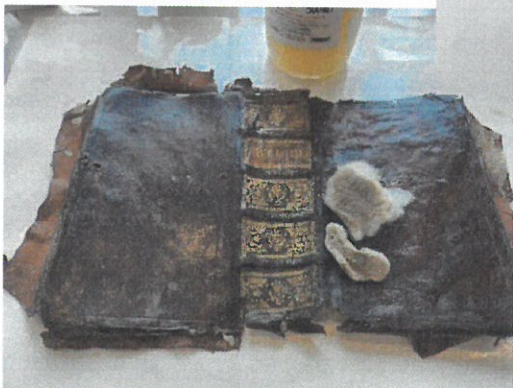
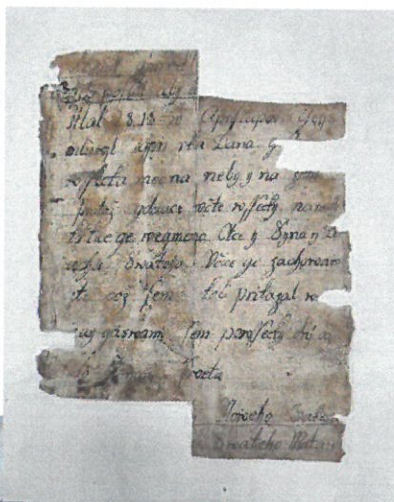
A dokumentum leírása:

Aranyozott gerincű 4 bordára fűzött egész bőr kötés. Erősen sérült. A bőr kiszáradt, gerincnél levált a könyvtestről. A bőr fejnél, lábnál hiányos. Táblái elvetemedtek, sarkai kopottak. Előzékei kiszakadtak, címlapon kézi bejegyzés látható. Oromszegője nincs. Erősen szennyezett, poros, koszos.

Restaurálás menete:

Száraztisztítás után a bőrkötés tisztítása likerrel. A táblák deformálódása le kellett választani őket a könyvről. Az előzékek felemelése nedvesítéssel történt. A bőr kifektetése után az enyvmaradékot kellett eltávolítani. A könyvtestre visszakerült az előzék, megtörtént könyvtest eredeti alakjának visszaállítása. Új táblák felhelyezése után a bordaközök lekasírozása következett. A gerincre és a tábla éleire új bőr került, erre került vissza az eredeti kötésbőr. A kötés bőrpasztával van levédve.

A restauráláshoz felhasznált idő: 45 munkaóra

4. RK 494

Essay D'analyse sur les jeux de Hazard 2. ed. Paris, 1713. 414 p.; 25 cm bőrkötés, aranyozott gerinc, a fejezetek elején metszetek

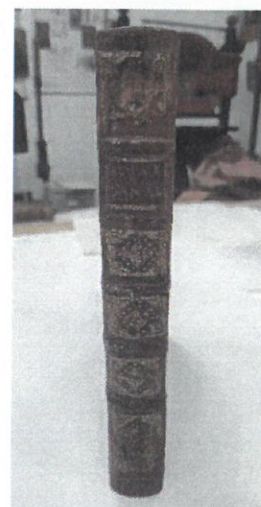
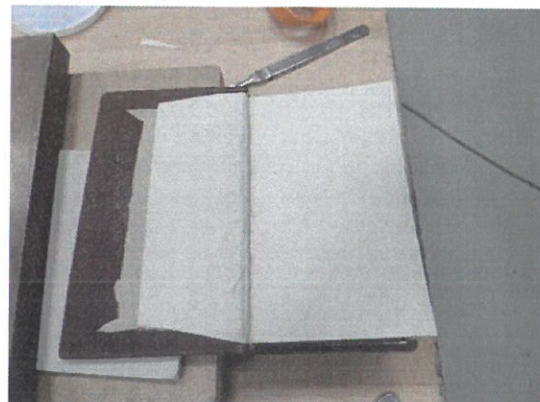
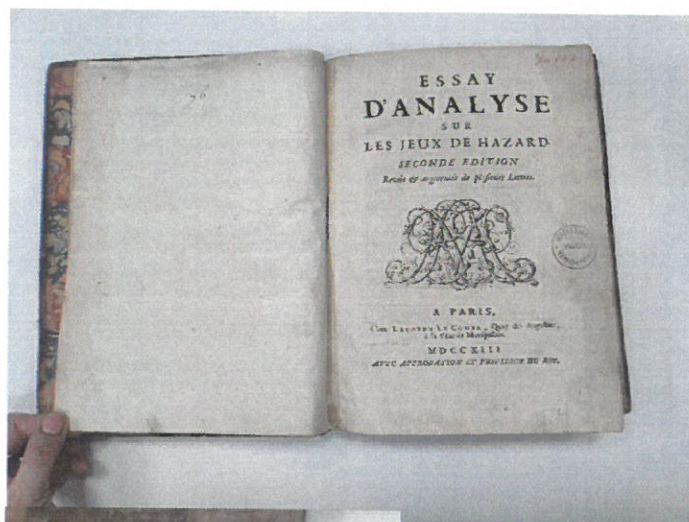
A dokumentum leírása:

Öt bordára fűzött aranyozott gerincű egész bőr kötés. Színes márványozott papír előzékek. Gerincbőre kiszáradt, pereg, lábnál hiányos. Oromszegői leszakadtak. Táblák sarkai sérültek, megtörték, bőre kiszakadt. Első és utolsó ív szakadt, sérült, gyűrött, szennyezett.

Restaurálás menete:

Száraz tisztítás után kezdődött a sérült gerincbőr leválasztása, megtisztítása, likerrel puhítása. A megtört tábla sarkainál a bőr felnyitása után a táblák megerősítése, a hiányok bőrrel kiegészítése történt. Lapok, szakadások javítása japánpapírral- A táblabőr a nyílásnál felnyitva, a gerincre új bőr felhúzva. Erre került vissza az eredeti megtisztított darab. Ragasztáshoz keményítő használva. A kötés levédése likerrel, pasztával.

A restauráláshoz felhasznált idő: 28 munkaóra

5. RK 199

Aeschyli tragoediae recensvit Christian Godofr Schütz Halae, 1783. 192 p., 312 p.; 21 cm bőrkötés, aranyozott gerinc, latin-görög nyelvű

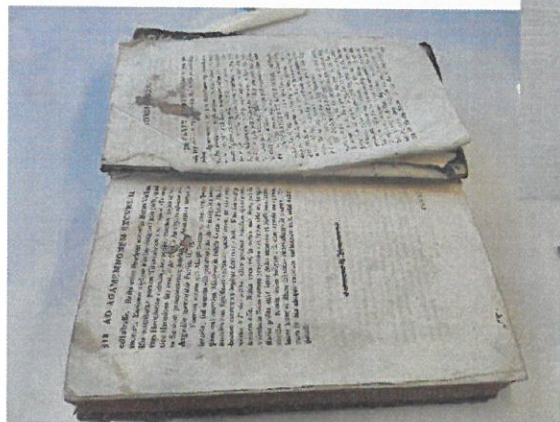
A dokumentum leírása:

Süllyesztett bordára fűzött, aranyozott gerincű, festett keményítős előzőkű egészbőr kötés. Bőre kiszáradt, mállik, sarkokon elkopott. Előzékei hiányosak, szakadtak. Táblája elvetemedett. A táblák élei felszakadtak, a lemezek szétváltak, a bőr mechanikai sérülést szenvedett. Ragasztott oromszegői megvannak.

Restaurálás menete:

Száraz tisztítás után a bőr megtisztítása likerrel. A hátsó előzők felnyitva, hiányok, szakadások japánpapírral javítva. A tábla élei összeragasztva, megerősítve. A kötésbőr felnyitva, hiányok pótolva. Kötés levédve likerrel, pasztával.

A restauráláshoz felhasznált idő: 30 munkaóra

A restaurált kötetekből kiállítás készült a könyvtár emeleti részén, melyről a helyi sajtóban is megjelent cikk.

Eseményhír a weboldalunkról:

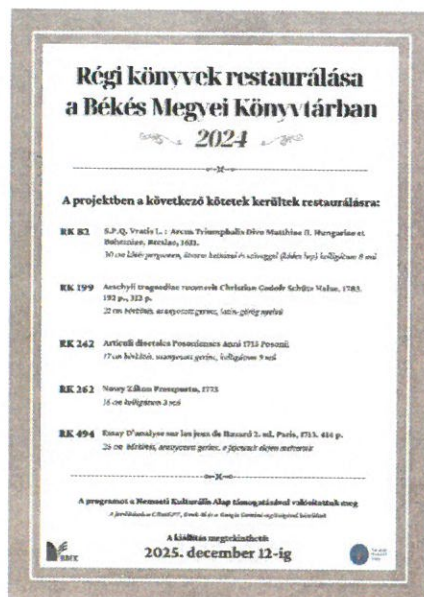
The screenshot shows the homepage of the Békés Megyei Könyvtár (Békés County Library). The header includes the library's logo (BMK), navigation links (Rólunk, Szolgáltatások, E-szolgáltatások, Események, Ajánló, Hosszabbítás/Katalógus, Galéria), and a search bar. Below the header, there's a section for "Híreink" (News) and "Archívum" (Archive). The main content area features a news article titled "Ünnepi nyitvatartás" (Holiday opening hours) and "Régi könyvek restaurálása a Békés Megyei Könyvtárban" (Restoration of old books in the Békés County Library). The article text mentions the restoration of 5 books and the opening of the exhibition on December 24th and 28th. It also includes a photo of the library interior and a link to the article on the Beol.hu website.

Cikk a Beolon:

The screenshot shows a news article on the Beol.hu website. The article is titled "Olyan ritka könyveket mutatnak be, amelyekre a Kincsvadászok is lecsapnának – videóval" (Such rare books are shown, which the Treasure Hunters will also pounce on – with video). The article text describes the restoration of old books in the Békés County Library and mentions that the exhibition is open from December 24th to 28th. It also includes a photo of the library interior and a link to the article on the Beol.hu website. The article is dated November 24, 2025, and has a reading time of 10 minutes.

<https://www.beol.hu/helyi-kultura/2025/11/regi-konyv-kincsvadaszok-bekes-megyei-konyvtar>

A kiállítás plakátja:

A kiállítás képei:

Juhász Zoltán
Juhász Zoltán

igazgató

Békéscsaba, 2025. 11. 25.